

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 kwietnia 2014 r., złożonym do elektronicznego postępowania upominawczego, pełnomocnik Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K. wniósł o zasądzenie od pozwanego Ł. K. na rzecz mocodawcy kwoty 1.134,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w łącznej kwocie 238,03 zł.

W uzasadnieniu pisma inicjującego niniejszy proces pełnomocnik powodowej spółki wskazywał, iż dochodzona od Ł. K. wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego z (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K. (wierzycielem pierwotnym) w dniu 16 stycznia 2014 r. umowy pożyczki na kwotę 750,00 zł – za pośrednictwem platformy internetowej (...). W ocenie pełnomocnika powoda pozwany, dokonując przelewu na rzecz wierzyciela pierwotnego kwoty 0,01 zł, w sposób dorozumiany wyraził wolę akceptacji warunków umowy, a zarazem potwierdził swoje dane osobowe. W dniu 16 stycznia 2014 r. wierzyciel pierwotny wypłacił Ł. K. środki pieniężne w kwocie 750,00 zł.

(...) S.A. z siedzibą w K. wskazał nadto, iż z tytułu pożyczki, zgodnie z zawartą umową, pozwany zobowiązany był do zwrotu do dnia 4 lutego 2014 r. kwoty 1.134,54 zł. Na powyższą kwotę składała się należność główna w wysokości 750,00 zł oraz prowizja za udzielenie pożyczki.

W dalszej części uzasadnienia pozwu pełnomocnik powodowej spółki podniósł, iż umową z dnia 10 marca 2014 r. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K. dokonała przelewu wierzytelności przysługującej jej od pozwanego na rzecz Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K.. Pozwany o powyższej umowie został poinformowany pismem z dnia 10 marca 2014 r. Pomimo pisemnego wezwania pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia (z dnia 10 marca 2014 r.), Ł. K. nie zapłacił powyższej kwoty.

Strona powodowa, uzasadniając żądanie zasądzenia od pozwanego na jej rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie w spłacie pożyczki, przywołała art.481 k.c. i wskazała, że przysługuje jej roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych od dnia następnego po dniu umownego terminu spłaty pożyczki.

Postanowieniem wydanym w dniu 30 maja 2014 r. referendarz sądowy orzekający w VI Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego L.w L.– w sprawie sygnaturze akt VI Nc-e (...) – stwierdził brak podstaw do wydania w niniejszej sprawie nakazu zapłaty i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w S., procedując w tej mierze na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c.

Zarządzeniem Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w S., wydanym w dnia 16 czerwca 2014 r., niniejsza sprawa została skierowana do postępowania uproszczonego.

Do pisma opatrzonego datą 26 czerwca 2014 r., wniesionego już do Sądu Rejonowego w S., reprezentujący powoda profesjonalny pełnomocnik załączył jedynie pełnomocnictwo procesowe ogólne, udzielone mu przez powodową spółkę akcyjną, a nadto informację odpowiadającą odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców, pobraną na podstawie art.4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r., Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.), dotyczącą danych zawartych pod numerem KRS (...), według stanu na dzień 16 czerwca 2014 r.; nie przedłożył natomiast jakichkolwiek dowodów istnienia oraz rozmiaru obciążającej pozwanego względem inicjatora procesu należności.

Na rozprawie wyznaczonej na dzień 17 września 2014 r. od powoda nikt się nie stawił –pełnomocnik powoda został wówczas prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy.

Od strony pozwanej nikt się wówczas nie stawił – pomimo należytego zawiadomienia tej strony o terminie rozprawy; pozwany Ł. K. nie złożył żadnych wyjaśnień, ani też nie żądał przeprowadzenia rozprawy w jego nieobecności.

Zaszyły zatem warunki do wydania przez Sąd wyroku zaocznego (por. art. 339 § 1 k.p.c.).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód w niniejszym postępowaniu dochodzi wierzytelności, którą według jego twierdzeń nabył w drodze umowy cesji z dnia 10 marca 2014 r., zawartej z (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K.. Przysługująca wierzycielowi pierwotnemu względem Ł. K. wierzytelność w kwocie 1.134,54 zł miała powstać w wyniku zawarcia przez pozwanego z (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K. w dniu 16 stycznia 2014 r. umowy pożyczki na kwotę 750 zł – za pośrednictwem platformy internetowej (...).

Sąd zważył, co następuje:

(...) S.A. z siedzibą w K. nie zasługiwało, jako nieudowodnione, na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wydaje wyrok zaoczny. W przypadku takim przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda dotyczące okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości, albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339 § 2 k.p.c.).

Twierdzenia pozwu uznaje się za budzące uzasadnione wątpliwości m.in. w sytuacji, gdy dowody i twierdzenia przedstawione przez powoda są niekompletne, pozostawiają wątpliwości co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu lub nie przedstawiają pełnego obrazu rzeczywistości. W takiej sytuacji wydając wyrok sąd nie może oprzeć się wyłącznie na twierdzeniach powoda i należy przeprowadzić postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia powstałych wątpliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1972 r., III CRN 153/72, OSNC 1973/5/80).

W niniejszej sprawie powód, dochodząc od pozwanego zapłaty kwoty 1.134,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, wskazywał, iż jest to roszczenie wynikające z umowy pożyczki, zawartej w dniu 16 stycznia 2014 r. pomiędzy pozwanym a (...)Spółką z o.o. z siedzibą w K.. Podał jednocześnie, iż jest on legitymowany do dochodzenia powyższego roszczenia z uwagi na zawartą w dniu 10 marca 2014 r. pomiędzy (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K. a powodem umowę przelewu wierzytelności.

Reprezentujący stronę powodową profesjonalny pełnomocnik po przekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S. ograniczył się do złożenia jedynie pełnomocnictwa procesowego ogólnego, udzielone mu przez powodową spółkę akcyjną, a nadto informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców, pobranej na podstawie art.4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r., Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.), dotyczącej danych zawartych pod numerem KRS (...), według stanu na dzień 16 czerwca 2014 r.; nie przedłożył natomiast jakichkolwiek dowodów istnienia oraz rozmiaru obciążającej pozwanego względem inicjatora procesu należności.

Pomimo powoływania się przez stronę powodową na fakt zawarcia w dniu 24 czerwca 2009 r. przez (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w K. z pozwanym umowy pożyczki, zaakceptowania przez Ł. K. warunków powyższej umowy (w tym i co do zwrotu pożyczonej kwoty 1.134,54 zł do dnia 4 lutego 2014 r.), spełnienia zobowiązania przez wierzyciela pierwotnego, wezwania pozwanego w dniu 10 marca 2014 r. przez wierzyciela pierwotnego do dobrowolnego spełnienia świadczenia pieniężnego i dokonania przez (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w K. w dniu 10 marca 2014 r. przelewu przysługującej mu względem Ł. K. wierzytelności na rzecz powoda, pełnomocnik Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K. nie przedłożył Sądowi dowodów potwierdzających istnienie wskazanych okoliczności. W szczególności strona powodowa nie przedłożyła zarówno wskazywanych w pozwie ramowej umowy pożyczki i umowy pożyczki z dnia 16 stycznia 2014 r. o numerze mxy8s8 (z których to umów miałyby wynikać dochodzona w niniejszym procesie wierzytelność), potwierdzenia dokonanej transakcji, jak też i dowodów wskazujących na to, iż pierwotny wierzyciel skutecznie zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz powodowej spółki, w tym w szczególności umowy cesji wierzytelności zawartej w dniu 10 marca 2014 r. pomiędzy (...) Spółką z o.o. z siedzibą w (...) S.A. z siedzibą w K..

Na podstawie jedynie twierdzeń strony powodowej Sąd nie był w stanie ustalić, że pozwanego łączyła z (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K. umowa pożyczki; nie mógł też stwierdzić treści tej umowy i poczynić ustalenie co do tego, czy Ł. K. zobowiązany był do uiszczenia wskazanej w pozwie kwoty, ani też czy roszczenie to zostało nabyte przez powoda.

Wedle regulacji z art. 509 § 1 k.c. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Z kolei § 2 art. 509 k.c. stanowi, iż Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę i utrata jej przez cedenta – zbywcę. Przelew powoduje więc, że cedent przestaje być wierzycielem, a staje się nim cesjonariusz. Dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim zakresie i stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili dokonania przelewu. Zmienia się tylko osoba wierzyciela, czyli osoby uprawnionej do żądania spełnienia świadczenia.

W wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Innymi słowy, stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., I CKN 379/00, LEX nr 52661).

W procesie o zapłatę należności, opartym na twierdzeniu o nabyciu wierzytelności wskutek przelewu, badanie sądu obejmuje zarówno istnienie, jak i treść stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem [por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 25 października 2012 r., V ACz 810/12, LEX nr 1223197; zob. też art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym przelew jest bezskuteczny, wówczas gdy strony (wierzyciel i dłużnik) w umowie wyłączyły jego możliwość].

Ciężar udowodnienia faktów istotnych z punktu widzenia wymagań regulacji z art. 509 k.c., w tym i dotyczących zarówno istnienia, jak i treści stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem, spoczywał na osobie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Z procesowego punktu widzenia ciężar dowodu spoczywa na powodzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1971 r., II PR 313/69, OSN 1970, nr 9, poz. 147; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., II CSK 297/10, LEX nr 970074; por. jednak wyjątek wskazany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06, LEX nr 233051, a także wyjątek wskazany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., V CKN 745/00, LEX nr 53163 – które jednak, w opinii Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy nie znoszą konieczności zastosowania reguły wywiedzionej z przytoczonego wyżej art., 6 k.c.).

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym zawiera art. 232 k.p.c.

Stanowi on w zdaniu pierwszym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę (art. 232 zdanie drugie k.p.c.).

Zdaniem Sądu Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. nie wykazała w niniejszym procesie wystąpienia faktów przemawiających za słusnością dochodzonych od pozwanego pretensji.

Powodowa spółka nie wykazała bowiem w niniejszym procesie, do jakich świadczeń i w jakim rozmiarze jest zobowiązany Ł. K. w ramach łączącego strony stosunku prawnego.

Po dokonaniu przez Sejm ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189) nowelizacji art. 3 k.p.c. na sądzie nie spoczywa już obowiązek prowadzenia z urzędu postępowania dowodowego

[zob. również: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1996 r. (III CKN 6/96, OSNC 1997, nr 3, poz. 29) – wedle którego obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża strony; sąd został wyposażony w uprawnienie (a nie obowiązek) dopuszczenia dalszych jeszcze, niewskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.); uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 r., II UKN 128/98, OSNP 1999, nr 17, poz. 556; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 662; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 maja 2008 r., V ACa 175/08, LEX nr 465069].

Tak więc nowelizacja ta wzmocniła zasadę, iż obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

W aktualnym stanie prawnym działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest zatem – po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c. – dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia – działanie sądu z urzędu może bowiem prowadzić do naruszenia prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP; zob.: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, nr 7-8, poz. 116).

Dopuszczenie dowodu z urzędu nie powinno wchodzić zupełnie w grę w sytuacji, gdy strony są reprezentowane przez fachowych pełnomocników (adwokatów lub radców prawnych). Wtedy bowiem kontradiktoryjność, uwolniona od obciążeń nieudolności stron, najlepiej może służyć poznaniu prawdy materialnej (tak Andrzej Jakubecki w artykule: „Kontradiktoryjność a poznanie prawdy w procesie cywilnym w świetle zmian kodeksu postępowania cywilnego”, Przegląd Sądowy 1998/10/63; zob. ponadto wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., II CSK 297/10, LEX nr 970074).

W ocenie Sądu powód, reprezentowany w niniejszym procesie przez wykwalifikowanego pełnomocnika, wymaganiom stawianym przez przepisy zamieszczone w przytoczonych wyżej artykułach procedury cywilnej i kodeksu cywilnego nie sprostał.

Dochodząc od swego przeciwnika procesowego należności pieniężnej powód winien, w opinii Sądu – dla wykazania zasadności i wysokości żądania – przedłożyć przede wszystkim umowę pożyczki, zawartą przez (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w K. z Ł. K. w dniu 16 stycznia 2014 r., wykazać, że (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K. wypowiedziała ową umowę, składając stosowne oświadczenie woli, w końcu zaś przedłożyć dowód potwierdzający, że zobowiązanie dłużnika Ł. K., wynikające z owej umowy, było przedmiotem cesji (umowy sprzedaży wierzytelności, zawartej w dniu 10 marca 2014 r. pomiędzy (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w K. a Kancelarią (...) S.A. z siedzibą w K. – czego jednak nie uczynił.

W przypadku istnienia przesłanek wydania wyroku zaocznego sąd wydaje go z urzędu (art. 339 § 1 k.p.c.).

Rozstrzygnięcie sprawy wyrokiem zaocznym ma dla pozwanego niekorzystne implikacje. Przede wszystkim w tym przypadku, przy spełnieniu pewnych przesłanek, sąd może przyjąć za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych (art. 339 § 2 k.p.c.).

Przyjęcie przez sąd przy wydaniu wyroku zaocznego za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych jest dopuszczalne, jeżeli twierdzenia te zostały przytoczone w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Sąd nie może przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda przedstawionych dopiero na rozprawie albo w pismach, które nie zostały doręczone pozwanemu.

W art. 339 § 2 k.p.c. nie chodzi jednak o prawne domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda, gdyż domniemania prawne wiążą sąd (art. 234 k.p.c.), natomiast w omawianym przypadku wiązanie nie zachodzi, skoro sąd ocenia,

czy okoliczności nie budzą uzasadnionych wątpliwości albo nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Chodzi tu raczej o fikcję (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 1958 r., 3 CR 448/58, RPEiS 1959, z. 3, s. 346) albo domniemanie przyznania okoliczności faktycznych przez pozwanego.

Utrwalony w judykaturze i niekwestionowany w nauce jest pogląd, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1958 r., 1 CR 969/57, OSNC 1960, nr 1, poz. 14; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/67, OSNC 1968, nr 8-9, poz. 142; z dnia 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996, nr 7-8, poz. 108; z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Prok. i Pr. - wkładka 1997, nr 10, s. 44; z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999, nr 9, s. 30). Jeżeli zatem w świetle przytoczonych przez powoda okoliczności brak podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, sąd wyrokiem zaocznym oddał powództwo (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, Biul. SN 1972, nr 10, poz. 178, LEX nr 7094).

Zaprezentowane wyżej przez Sąd ustalenia i oceny skutkować musiały oddaleniem powództwa, co też i Sąd na podstawie przywołanego już wyżej przepisu z art. 6 k.c. uczynił._